

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
31.09.2022 р № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Марганецького ліцею №1
ім. Т.Шевченка
від 01.09.2022 р. № 10-о

ПОЛОЖЕННЯ
про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності
в Марганецькому ліцеї №1 ім. Т.Шевченка
Марганецької міської ради Дніпропетровської області

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає механізм підготовки та проведення моніторингу якості освіти та освітньої діяльності (далі – моніторинг) у Марганецькому ліцею №1 ім. Т.Шевченка.

1.2. Нормативною базою моніторингу якості освітнього процесу в ліцеї є:

- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (стаття 48);
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX (розділ VI);
- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти» від 16.01.2020 № 54;
- Статут ліцею;
- Стратегічний план розвитку гімназії № 3 на 2018-2023 роки.

1.3. Основні терміни та їх визначення (вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»):

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної повної загальної середньої освіти на кожному рівні та відповідає вимогам, встановленим законодавством.

Якість повної загальної середньої освіти – відповідність результатів навчання, здобутих учнем на відповідних рівнях повної загальної середньої освіти, державним стандартам.

1.4. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

систематичності та системності;

доцільності;

прозорості моніторингових процедур та відкритості;

безпеки персональних даних;

об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;

відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

1.5. Дане Положення спрямоване на формування системи управління якістю освіти в закладі, підвищення якості освіти, активізацію та удосконалення освітньої системи ліцею засобами моніторингу.

1.6. Внутрішній моніторинг передбачає збирання (первинні дані), аналіз та оцінку якості освіти, зберігання (створення і ведення бази даних), прогнозування та розробку рекомендацій щодо корекційної роботи.

1.7. Моніторингові дослідження проводяться спеціально створеною моніторинговою групою.

1.8. Положення схвалюється педагогічною радою, затверджується наказом директора ліцею.

1.9. Дане Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

2. Мета моніторингу

2.1. Отримання оперативної, точної інформації про стан результативності освітнього процесу в ліцеї.

2.2. Виявлення дійсних результатів освіти і отримання можливості на цій основі коригувати стратегію розвитку закладу, прогнозувати тенденції динамічних змін освітньої системи.

2.3. Виявлення реального рівня кваліфікації педагогічних кадрів, їх підготовленості до вирішення інноваційних завдань.

2.4. Відстеження динаміки освітніх послуг, ефективності управління освітнім процесом.

3. Завдання, функції моніторингу

3.1. Здійснення систематичного відстеження результативності освітнього процесу в ліцеї.

3.2. Створення внутрішньої системи неперервного спостереження та оцінювання стану освітнього процесу.

3.3. Аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, виявлення факторів високої мотивації навчання.

3.4. Створення оптимальних умов для саморозвитку та самореалізації учасників освітнього процесу – здобувачів освіти і педагогів.

3.5. Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки і тенденцій розвитку освітнього процесу в ліцеї.

3.6. Функції моніторингу:

інформаційна – створює масив інформації щодо якості освіти в закладі загальної середньої освіти;

діагностична - фіксує реальний стан якості освіти в закладі загальної середньої освіти;

оцінювальна – дає кількісно-якісну оцінку об'єктів освітнього процесу у навчальному закладі на основі певного набору критеріїв та показників;

коригувальна – мінімізує вплив негативних факторів у освітньому процесі;

прогностична – формує стратегію і тактику розвитку освіти у закладі загальної середньої освіти;

управлінська – впливає на зміст і методи управлінської діяльності.

4. Предмет моніторингу

Предметом моніторингу є динаміка змін в освітній системі закладу загальної середньої освіти як основа його розвитку.

5. Об'єкти моніторингу

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в ліцеї.

5.1. Освітнє середовище ліцею:

ресурсне забезпечення;

професійна підготовка та кваліфікація педагогічних кадрів;

навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення;

виховний простір ліцею.

5.2. Освітній процес:

планування освітнього процесу;

зміст і методи освітньої діяльності;

стан упровадження освітніх інновацій;

розвиток професійних компетентностей педагогів;

психологічний супровід освітнього процесу;

соціальне партнерство.

5.3. Результати освітнього процесу:

рівень навченості здобувачів освіти із предметів інваріантної частини навчального плану;;

рівень соціального, психологічного, інтелектуального, фізичного розвитку особистості;

особисті здобутки учнів у позаурочній діяльності (результати участі школярів в учнівських олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах, змаганнях тощо) ;

результативність роботи класних керівників;

результати підвищення кваліфікації педагогічних працівників (кількість педагогічних працівників різних категорій, володіння вчителями інноваційними технологіями та прийомами педагогічної роботи тощо) ;

аналіз результатів ДПА;

самоаналіз результатів ЗНО.

6. Суб'єкти моніторингу

Суб'єктами моніторингу виступають: адміністрація школи, педагогічний колектив, учні, батьки (опосередковано через органи самоврядування і педагогічний колектив).

7. Форми та методи моніторингу

7.1. Основними формами моніторингу є:

- безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження (спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередковане одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій або електронній формі);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (вивчення документації, статистична або оперативна інформація тощо).

7.2. Методи моніторингу:

- опитування (анкетування, інтерв'ювання);
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю;
- фокус-група;
- аналіз документації;
- аналіз статистичних даних про стан системи освіти.

7.3. Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

7.4. Під час проведення моніторингових досліджень використовується фронтальна, групова та індивідуальна організація роботи учасників.

8. Критерії моніторингу

- Об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу).
- Систематичність (дотримання алгоритму дій, етапів та певної послідовності).
- Валідність (відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, конкретизація шляхів перевірки результатів).
- Надійність (повторний контроль іншими суб'єктами).
- Гуманізм (довіра, повага до особистості).
- Результативність (стимулюючий характер для змін певної діяльності).

9. Види внутрішнього моніторингу

1. за цілями проведення:

інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема: із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу загальної середньої освіти, навчальні плани);

діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем, визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів, готовності школи до профільного навчання та ін.);

управлінський (відстеження й оцінка ефективності, наслідків і вторинних ефектів прийнятих рішень, розроблених програм).

2) за засобами, що використовуються:

педагогічний: дидактичний, освітній, виховний (вивчення рівня навченості та якості виховання учнів, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості);

психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних якостей);

ресурсний (визначення обсягів та якості забезпечення ЗНЗ матеріально - технічними, фінансовими, науково - методичними та іншими ресурсами);

кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);

управлінський (оцінювання якості та ефективності управління школою).

10. Функціональні обов'язки учасників моніторингу

10.1. Адміністрація ліцею:

- розробляє і реалізує внутрішню систему моніторингу якості освіти;
- затверджує порядок та періодичність проведення моніторингових досліджень;
- визначає шляхи подальшого розвитку закладу освіти.

10.2. Моніторингова група:

- проводить моніторингові дослідження;
- аналізує результати моніторингу;
- веде облік результатів моніторингу;
- розробляє рекомендації з усунення виявлених недоліків.

10.3. Педагогічні працівники:

- визначають та аналізують рівень навчальних досягнень здобувачів освіти за результатами контрольних зрізів, семестрових та річних оцінювань;
- визначають шляхи підвищення навчальних досягнень здобувачів освіти;
- аналізують стан всеобучу кожного учня;
- своєчасно подають інформацію для моніторингу.

11. Інформаційний фонд моніторингу

11.1. Реалізація моніторингу передбачає організацію постійного відстеження й накопичення даних на основі:

11.1.1. Документів і матеріалів, отриманих у ході:

- опитування, анкетування учасників освітнього процесу;
- державної підсумкової атестації випускників;
- підвищення кваліфікації та атестації педагогічних і керівних кадрів.

11.1.2. Результатів зовнішнього незалежного оцінювання;

11.1.3. Результатів планових спеціально організованих моніторингових досліджень.

11.2. Отримана в процесі моніторингу інформація має відповідати таким вимогам:

- об'єктивність (відображення реального стану справ);
- точність (мінімальність у похибках вимірювань);
- повнота (оптимальність джерел інформації);
- достатність (прийняття обґрунтованих рішень);

- систематичність (приведення різноджерельної інформації до спільного знаменника);
- оперативність (своєчасність інформації);
- доступність (реальність вирішуваних проблем).

12. Порядок проведення моніторингу

12.1. Організація роботи та загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію ліцею.

12.2. Педагогічні працівники мають право обрати один із запропонованих видів моніторингу.

12.3. Для проведення моніторингових досліджень використовуються тільки апробовані технології (інструментарії).

12.4. Педагогічні працівники несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу, зазначених у даному Положенні.

12.5. Узагальнення моніторингових досліджень на рівні ліцею проводить моніторингова група.

12.6. Аналіз та обговорення підсумків моніторингових досліджень проводиться на засіданнях педагогічної ради ліцею.

13. Етапи проведення моніторингу

Моніторинг проводиться у такі етапи:

13.1. Планування та підготовка: формулювання проблеми, що досліджуватиметься; визначення мети та завдань дослідження; формування вибірки, оцінка її репрезентативності; визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження.

13.2. Розробка Програми.

13.2.1. Програма внутрішнього моніторингу затверджується директором ліцею та оприлюднюється через вебсайт закладу.

13.2.2. У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкти, форми, методи, індикатори, умови, порядок проведення моніторингу та визначення його результатів, строки та форми їх узагальнення і оприлюднення.

13.2.3. У Програмі обов'язково зазначається вид моніторингу.

13.2.4. До Програми додається графік проведення моніторингу.

13.3. Проведення дослідження.

13.4. Збір та оброблення результатів моніторингу.

13.5. Аналіз та інтерпретація результатів моніторингу: узагальнення та пояснення результатів, визначення закономірностей, формулювання висновків.

13.6. Оприлюднення результатів моніторингу на сайті ліцею.

14. Відповідальність щодо здійснення внутрішнього моніторингу

14.1. Відповідальність за організацію роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію ліцею.

14.2. Адміністрація ліцею:

- проводить єдину науково-методичну політику з питань здійснення внутрішнього моніторингу, впровадження нових технологій діагностування, направлених на забезпечення синхронності процесів спостереження, замірювання, отримання на цій основі знань про стан об'єкта з подальшим моделюванням, прогнозуванням та прийняттям відповідного управлінського рішення;
- розробляє систему здійснення внутрішнього моніторингу, яка безпосередньо підпорядковується педагогічній раді ліцею;
- організовує підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань здійснення моніторингових досліджень;
- здійснює постійний зв'язок з управлінням освіти.

14.3. Моніторингова група:

- проводить внутрішній моніторинг, координує і контролює діяльність щодо забезпечення об'єктивності, валідності, надійності, врахування психолого-педагогічних особливостей, систематичності, гуманістичної спрямованості;
- забезпечує опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування попередніх методик щодо здійснення внутрішнього моніторингу, контролює їх виконання;
- забезпечує функціонування системи внутрішнього моніторингу в закладі освіти;
- веде облік моніторингових досліджень.

15. Очікувані результати

Проводячи моніторинг, заклад освіти має орієнтуватися на такі результати:

підвищення якості надання освітніх послуг, формування позитивного іміджу, престижності та конкурентноспроможності ліцею;

створення необхідних умов для творчої діяльності учасників освітнього процесу, виявлення і підтримка обдарованої молоді, підняття престижу творчих педагогів;

впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій для оновлення змісту освіти й форм організації освітнього процесу;

активізація роботи адміністрації і педагогічного колективу ліцею, вироблення навичок контрольної-аналітичної діяльності, самооцінки та саморегуляції;

удосконалення управління закладом освіти, вироблення і корегування управлінських рішень, планування і прогнозування розвитку ліцею.

16. Підсумки моніторингу

16.1. Підсумки моніторингу підводяться двічі на рік - за результатами I семестру, навчального року.

16.2. Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

16.3. Дані моніторингу обговорюються на засіданнях методичних об'єднань учителів, нарадах при директорі, засіданнях педагогічної ради ліцею.

16.4. За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо подальшого планування та корекції роботи.

16.5. Підсумки моніторингу висвітлюються на сайті ліцею.

17. Контроль за проведенням моніторингу

17.1. Контроль за проведенням моніторингу здійснює адміністрація ліцею.

17.2. Періодичність проведення моніторингових досліджень визначається адміністрацією закладу.

17.3. Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації.

17.4. Особи, які організують моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

17.5. З урахуванням змін, що відбуваються в освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямків досліджень.

17.6. За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали.

17.7. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

18. Дане Положення може підлягати доповненню або змінам за рішенням методичної ради закладу освіти.